CHRISTLICHE STIMME • CHRISTIAN VOICE • LA VOIX CHRETIENNE

MÜNCHEN • B 20409

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 64 ЛИСТОПАД • NOVEMBER 2012 • Nr.22 (2858) ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ПІДГОТОВКА ДО РІЗДВА

Різдвяний чи Пилипів піст встановлений для того, щоб до Різдва Христового ми очистили себе шляхом обмеження у їжі, покаянням і молитвою. Це передумова того, щоб з чистим серцем, душею і тілом зустріти новонародженого Сина Божого, а очищені, щоб ми загорілися бажанням наслідувати Його. Таким чином, головна мета посту, – духовне очищення людини.

Треба наголосити, що піст тілесний без посту духовного нічого не приносить для спасіння душі, а навіть навпаки, може бути шкідливим. Трапляється це тоді, коли людина, утримуючись від їжі, сповнюється відчуттям власної зверхності від усвідомлення того, що вона постить. **Св. Іван Золотоустий: «Хто обмежує піст одним утриманням від їжі, той дуже безчестить його. Не одні уста повинні поститися, – ні, нехай постять і око, і слух, і руки, і ноги, і все наше тіло».** Він також навчає нас, яким має бути правдивий піст: **«Істинний піст є віддаленням від зла, приборканням язика, відкладенням гніву, приборканням похоті, припиненням наклепу, обману і клятвопорушень».**

Церква значно полегшила дотримання Різдвяного посту. Нині від вірних не вимагається суворого тілесного посту, тобто їсти можна все, окрім м'яса в п'ятницю (як і в кожну п'ятницю року). Проте Церква запрошує всіх до посту духовного. Оскільки Пилипівка є часом приготування до різдвяної радості, тому у цьому часі, щоб не затьмарити радості Різдва, не влаштовуємо гучних забав.

Пилипівка, це також час задуми над собою та долею нашої цивілізації, можливо, особливо потрібний сьогодні, коли телебачення щодня заохочує нас ставати людьми бездумно-споживацькими, обмеженими лише до матеріальних цінностей.

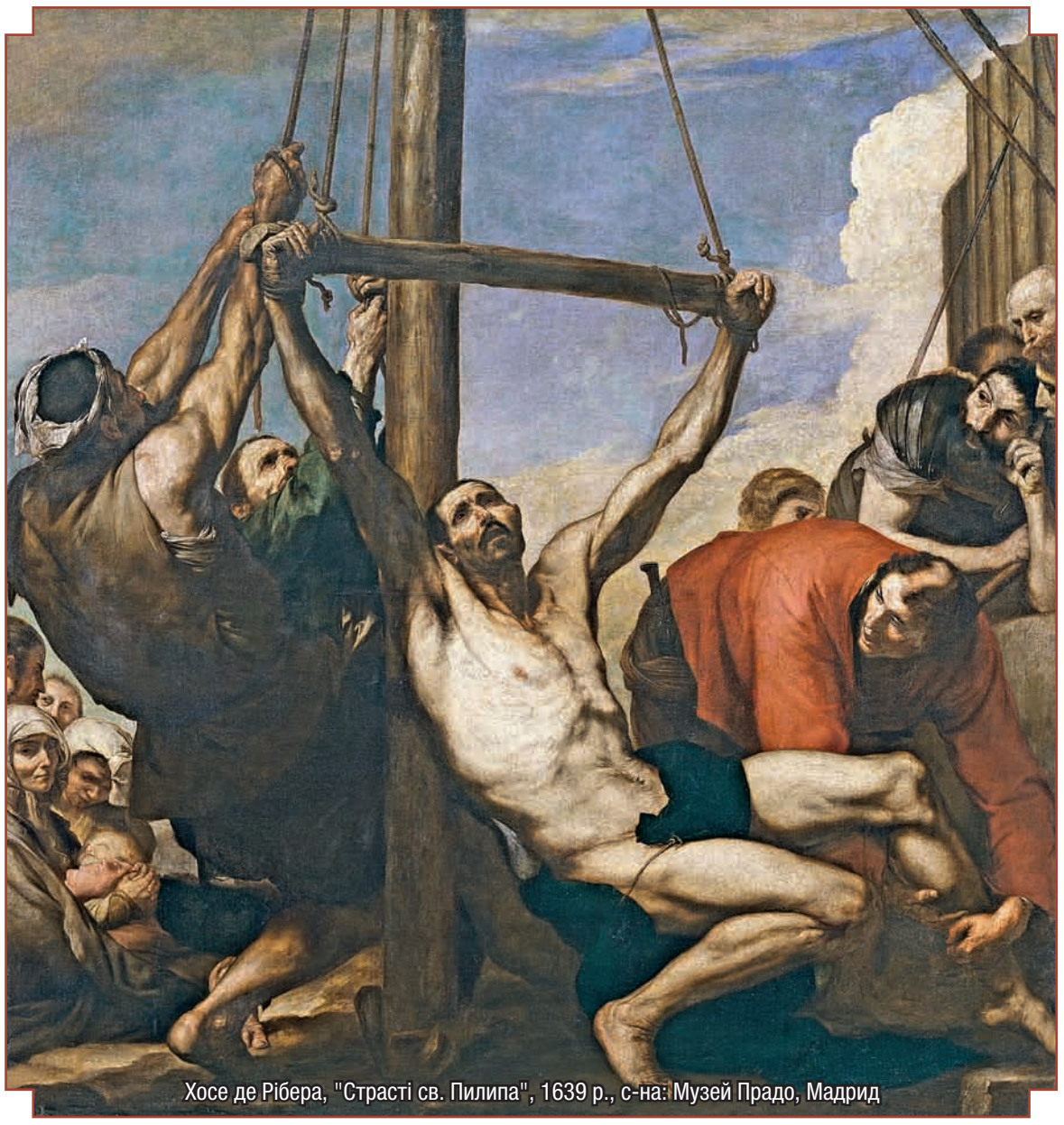

Хосе де Рібера, "Страсті св. Пилипа", 1639 р., с-на: Музей Прадо, Мадрид

СТРАСТІ АПОСТОЛА ПИЛИПА

Цей піст бере початок від дня вшанування пам'яті апостола Пилипа. Життя цього святого Церква ставить як приклад для наслідування і допомагає вірним віднайти шляхи поєднання з Богом. «Цей апостол був такою самою людиною, як всі інші люди. Працював, молився, боровся зі спокусами, вчився в інших, як служити Богу, грішив і каявся. Коли зустрівся з Христом, то так Його полюбив, що вже ніколи не залишав Його. Після смерті свого Вчителя він подався у далекі світи і дійшов аж до Індії. Все своє життя він усім, від малого до великого, розказував про Христа. Кров застигає в жилах, коли, перечитуючи життя Святого, дізнаємося про його великі страждання, приниження і муки, що він їх витерпів від варварів. Коли йому сповнилось дев'яносто років, почав сумувати за небом та загорівся бажанням зустрітися зі своїм Богом. Поки це станеться, погани виведуть його на площу і на очах кількох тисяч людей здиратимуть з нього шкіру і соленим розчином обливатимуть його рани. Апостол не нарікав на своє життя, а молився за своїх ворогів. Саме цим довів усім, що шлях до Бога веде через випробування і глибоку віру.» *(з проповіді о. Івана Залуцького)*.

Наша Церква має прадавню традицію, за якою вірні готуються до празника Христового Різдва не тільки молитвою і постом, але й святими таїнствами сповіді і причастя. Святий Йосафат у своїх «Правилах для священиків» радить їм заохочувати вірних до сповіді під час Пилипівки.

Більше про Різдвяний піст, який латинники називають Адвентом, читайте на 2 сторінці. (ред.) ►

УКРАЇНСЬКА В XI СТОЛІТТІ

Про що свідчать тисячі графіті на стінах Софії Київської? На думку частини науковців свідчать про те, що вже тоді українська мова існувала у формі наближеній до сьогоднішньої, а також про те, що Софія Київська дещо старша, ніж вважалося дотепер. Є однак науковці, які обстоюють думку, що все це лженаука.

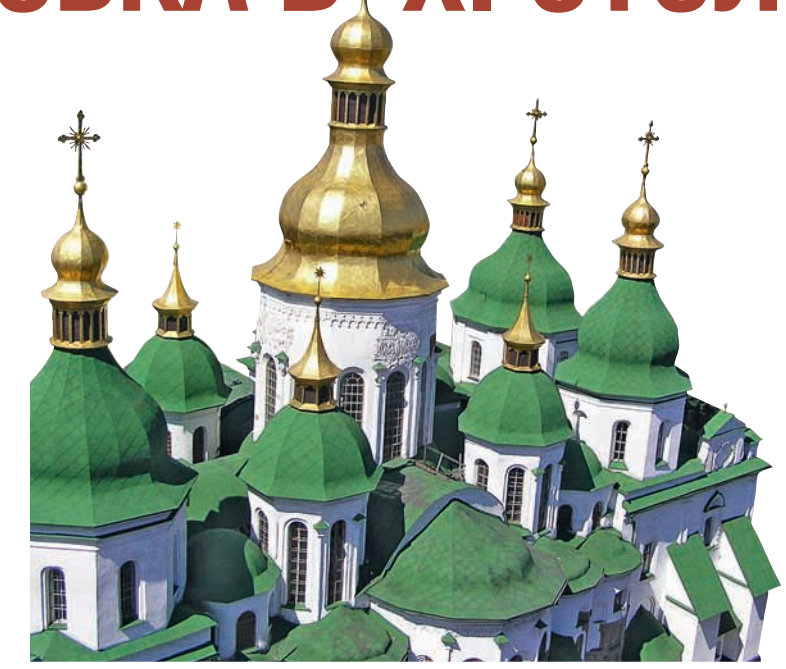

В Києві нещодавно презентували книгу Владислава Корнієнка «Корпус графіті Софії Київської XI – початку XVIII ст.». В Україні досі був відомий лише один дослідник графіті – історик, археолог Сергій Висоцький. Після його смерті (1998 р.), довгий час ніхто цим не займався, аж доки 5 років тому на роботу в музей не прийшов молодий учений, Владислав Корнієнко. Він не тільки продовжив, а й збагатив дослідження свого попередника новими відкриттями.

«Якщо Сергій Олександрович Висоцький прочитав лише 300 написів, то Корнієнко розшифрував вже понад 2 500 видряпаних послань, – повідомила директор Софіївського заповідника Неллі Куковальська. Раніше написи досліджувалися вибірково – **лише ті, які здавалися Висоцькому найціннішими. Корнієнко почав досліджувати всі без винятку послання, вивчаючи сантиметр за сантиметром стіни будівлі храму. Багато що відкрилося нам вперше, адже змінилася техніка, за допомогою якої ми можемо вже більш якісно дослідити графіті.»**

Послання, що дійшли до нас з глибини віків, Владислав Корнієнко розподілив на групи: молитовні, пам'ятні, цитати та посилання на твори книжної писемності, підписи до фрескових образів тощо. Є серед них навіть окремий розділ написів-проклять, за допомогою яких автори «піддавали нищівній критиці» окремих осіб за їхні погані вчинки.

Продовження на 3 стор. ►

XG_22(2858).indd 1 19.11.2012 21:58:11

ПИЛИПІВКА – АДВЕНТ – РІЗДВЯНИЙ ПІСТ

Бог не розподілив історію на світлу та темну половини. Не поділив людей на тих, яких відкупив та на тих, про яких забув. Є лише одна, єдина і неподільна історія людства, позначена слабкістю та марністю людини, історія, яка однак, як сукупність, стоїть перед милосердною Любов'ю Бога. Цю історію Бог завжди бачить. Наше століття примушує нас, щоб правду про Адвент пізнати зовсім по-новому.

А отже, пізнати правду про те, що Адвент не лише завжди був, але також, що він завжди є, що все людство є єдиним перед Ликом Господа, що все людство перебуває в темряві, при тому однак, на все людство спливає Боже Світло.

Якщо так є, що Адвент завжди був і все ще триває, означає це також, що для кожного історичного періоду Бог є не лише минулим, що опинилося поза нами, минулим, в якому все уже сталося. Навпаки, Бог є для нас прапочатком, з якого виводимося ми, він також завжди є майбутнім, до якого прямуємо. З цього випливає, що Бога не доводиться відшукати інакше, як тільки ідучи назустріч крокуючому Господу, який очікує та вимагає нашого виходу до Нього.

Бога не відшукати інакше, як тільки шляхом ексодусу, тобто шляхом виходу зі зручностей нашої щоденности, виходу в сторону невідомого світла Господнього, яке наближається.

Кардинал Йосиф Ратцінґер, «Vom Sinn des Christseins»

ПОЛЮВАННЯ ЗА МОЩАМИ СВ. ЙОСАФАТА

В листопаді наша Церква відзначає пам'ять великого апостола церковного з'єднання, чи не найвідомішого українського святого, Йосафата Кунцевича. Він народився 1580 року у Володимирі-Волинському. Йому випало жити у винятково складний період для українського народу.

Сьогодні як живі стають перед нами часи братніх міжусобиць і духовної руїни, а на їхньому тлі постать великого Апостола Правди, який не лише відважно осуджує зло, але водночас показує ясний шлях добра та грімким голосом закликає своїх братів вступити на нього. На жаль, брати недовірливо поставилися до заклику пастиря. Слова його противників, ворогів церковної єдности, мали куди легший доступ до їх сердець.

«Часи св. Йосафата були винятково несприятливі для святої справи, що він її заступав. Церковна єдність з Римом була в очах більшої частини нашого громадянства найбільшим лихом. Проти неї виступила більшість тодішньої української шляхти і церковні братства, які мали вирішальний вплив на духівництво. Ще грізнішим противником було козацтво, що, змагаючись за національне й соціальне визволення українського народу, втішалось симпатією всіх шарів українського суспільства. Козаки захищали православ'я, незалежне від зверхности наслідників св. Петра, як українську національну Церкву, та із завзяттям вартим кращої справи, зміряли до повного знищення церковного з'єднання.

В найбільш критичну хвилину, коли польський уряд носився з планами скасувати Унію, і коли вороги святого діла тріумфували, виступає в обороні єдности Церкви ігумен Святотроїцького монастиря у Вільні, а згодом полоцький архієпископ, Йосафат Кунцевич. Серцем і душею відданий Божій справі, бажає працювати тільки для неї. Його праведній святій душі дано було бачити те, чого не бачили його противники, а саме, що доля й щастя українського народу є там, де сам Бог зберігає свою непомильну правду в найчистішій формі, тобто в католицькій Церкві. Тим-то Святий не боїться ніякої небезпеки, яка загрожує йому особисто, але зважає тільки на небезпеку, що загрожує душі цілого народу. Йде в народ з найшляхотнішим бажанням приготовити йому кращу долю, промовляє безпосередньо до душі як лише може промовити брат до брата. Святістю власного життя, самозреченням та апостольським трудом доказує чуда, бо здобуває в короткому часі тисячі душ для Божої справи. Св. Йосафат взяв на себе найтяжчу місійну працю і в заплату за свій святий труд прийняв вінець мученика.» *(о. П.Голинський)*

В обителі Пресвятої Трійці у Вільні Апостол єдності Церков провів 13 років свого подвижницького життя

«У неділю вранці 12 листопада 1623 року підбурений натовп кинувся на єпископську палату. Йосафат щойно вернувся з церкви, де брав участь в Утрені. Побачивши, що деякі його слуги вже поранені, владика промовив до юрби: "Діти мої, діти! Чому вбиваєте невинних моїх слуг? Якщо маєте щось проти мене, то ось я!" Натовп зніяковів й на хвилину зупинився. Але раптом із юрби вискочило двоє змовників: один з них дрючком приголомшив Йосафата, а другий сокирою розрубав йому голову. Залитий кров'ю, Кунцевич упав на землю… Він ще прошепотів: "О Боже мій, Боже!"… А розлючений натовп почав над ним знущатися… Хтось ще вистрілив два рази владиці в голову. Решта кинулись грабувати єпископську палату.

Наситившись грабунками і невинною кров'ю, нападники поволокли знівечене тіло св. Владики вулицями міста… Юрба вигукувала проти Йосафата, З'єднання і Риму. Злочинці виволокли тіло замордованого єпископа над ріку Двіну, прив'язали до нього тяжкі каменюки і в найглибшому місці скинули у воду. (…)

Шостого дня над місцем, де лежало в ріці тіло мученика, з'явилась надприродна ясність. Там почали шукати тіло. Вийнявши св. мощі з води, завезли їх до місцевої церкви св. Михаїла, і тільки тоді темнота уступила. Небо випогодилось. Вийняте з води тіло св. Йосафата було неушкоджене. Зодягнене в усі святительські ризи, лежало в церкві дев'ять днів незмінним.» (Життя Святих)

Цей посів крові швидко приніс рясні плоди. Вже 17 листопада 1623 р. навертається до Унії полоцький радник Іван Ходика. Згодом він напише: "Бог хотів показати, що Йосафат після своєї смерті може навернути тих, які не хотіли його слухати за життя!" За прикладом Ходики пішли сотні й тисячі вітебчан та полочан. Навернулися майже всі вбивці Йосафата, які перед смертю висповідалися і прийняли католицьку віру, між ними був і головний провідник вітебських нез'єднених – міський радник Наум Вовк. Але найбільшою несподіванкою було те, що кров св. Йосафата обмила душу найзавзятішого ворога Унії – Мелетія Смотрицького. Цей колишній справжній вождь нез'єднених, автор багатьох творів проти Унії, після смерті Кунцевича навернувся, перейшов на Унію та написав відомий твір в її обороні під назвою "Апологія".

Патріарх Святослав: «Якщо ми дійсно хочемо, щоб екуменічний діалог розвивався, якщо ми маємо обов'язок справді турбуватися про те, аби було одне стадо і один пастир, ми не можемо не вглядатися у постать цього святого».

ПОЛЮВАННЯ ЗА МОЩАМИ

Згодом Церква відзначить сотні чудес, які сталися за сприянням св. Йосафата, що врешті-решт призведе до того, що Ватикан проголосить Йосафата Кунцевича святим. Саркофаг з його мощами розпочав мандрівку по Європі уже 1653 р., коли стала реальною можливість прибуття до Полоцька російських частин (тоді союзників Хмельницького). Мощі переховували в різних місцевостях Білорусі, Польщі та Литви, аж поки не повернулися назад до Полоцька. Наступна епопея почалася 1705 р., коли москалі зайняли Вітебськ і почали нищити все, що мало зв'язок з Йосафатом та його культом. Мощі на десятиліття опинилися у Білій Підляській.

В другій половині XIX сторіччя, зокрема від 1867 року, коли Йосафата було проголошено Святим Вселенської Церкви, мощі Кунцевича стали пекучою сіллю в оці ворогів тієї ідеї, за яку він віддав своє життя, – єдність Церков. Найбільше боявся мощей Святого царський уряд, для якого св. Йосафат був живим символом вірності і нескореності українсько-білоруських уніатів.

Саркофаг з мощами, які більшовики так само як і «білі» всіляко намагалися дістати в свої руки, тільки 1963 року «примандрував» до Риму, перебуваючи до цього тривалий час у Відні. Саме тоді до Вічного Міста з сибірських каторжних таборів прибув страждалець Йосиф Сліпий, який і запропонував помістити мощі св. Йосафата в базиліці св. Петра. Ватикан погодився. Знайшли їм місце під престолом св. Василія.

25 листопада 1963 року, під час II Ватиканського Собору з участю вже нового Папи Павла VI, Патріярха Й. Сліпого і 17 українських ієрархів, численних отців Собору та всієї української громади Риму, мощі святого Страдника знову було передано для прилюдного вшанування.

Підготував Роман Амбріс

УКРАЇНСЬКА В XI СТОЛІТТІ

Продовження. Початок на 1 стор. ▼

Щоправда, такого роду написів дуже мало. Один з них міститься під №1092. Це прокляття на адресу переяславського князя Ростислава Всеволодовича, в якому автор наполягає на тому, щоб не приймати покійного до «Царствія Небесного», тому що він, вчинивши гріх убивстваченця Григорія, помер без каяття. «Є ціла низка ділових графіті – звітів про проведення служб за спасіння душі, – розповів Владислав Корнієнко. Отже є проплата за обряд – є й звітування: рисочками позначено, скільки служб проведено. Є навіть гумористичні написи. Наші предки могли жартувати з Богом, сподіваючись, що і Бог відповість їм жартом та усмішкою.»

Сенсаційним стало відкриття вченого, що перші графіті Софії Київської датуються 1011 роком. А це значить, що вік пам'ятки є дещо більшим, ніж це вважалося раніше. Виходить, що зводити Софію почав ще князь Володимир, потім цю справу продовжив син Ярослав Мудрий. Саме це відкриття стало причиною заперечень відомих вчених Толочків, що графіті не є науковим джерелом для вивчення історії. Адже саме версія цих вчених, що Софія Київська заснована 1033 року, стала офіційною датою народження визначного пам'ятника старовини. Визнати нове відкриття – значить визнати свою помилку.

Історик Олександр Палій вважає, що написи на стінах Софії Київської справжні і вони, передусім, свідчать про глибокі корені української мови і є запереченням тез, які досі можна почути в Росії, мовляв, українська виводиться з польського чи з тюркського впливу, дехто з росіян переконаний навіть, що мова українців, це вигадка австрійського генерального штабу. Важко в це повірити, проте такі думки серед наших північних сусідів справді мають своїх прихильників.

Олександр Палій переконаний у справжності софійських написів, а відтак всього того, про що пише у своїй книзі Владислав Корнієнко і робить далекоглядні висновки. **«Значення роботи унікальне. Адже стіни Софії дозволяють бачити на одному й тому ж матеріалі, як змінювалася наша мова упродовж останнього тисячоліття. Як виявляється, змінилася вона незначно, принаймні, не більше, ніж за той же час французька чи англійська мови.»**

За часів Київської Русі – каже Палій – в літературі використовувалася церковнослов'янська мова Кирила і Мефодія, що є діалектом болгарської. Натомість українська мова була присутня в законодавчих збірках, князівських грамотах та в побутових написах. Серед останніх було й чимало графіті Софії Київської.

ЩО МИ БАЧИМО У ГРАФІТІ СОФІЇ КИЇВСЬКОЇ?

Передусім, пояснює Палій, закінчення «ові-, еві-» в іменах буквально в сотнях графіті: «Господи помози рабу своєму Ставърови». Характерне для української мови чергування «к» і «ц», «к» і «ч»: «Господи помози Луцѣ владичину дияку». Треба пам'ятати, що за часів Київської Русі церковнослов'янське «ѣ» читалося як українське «і», а в російській здебільшого трансформувалося в «е».

Бачимо також, продовжує Палій, характерні для української мови прізвища: «Іоан Сліпко», «інока Спысовича», «Иван Хоудый», «Жадько», «Неженович», «Янчин». Далі. Бачимо чітку букву «ы» відповідно з правилами української фонетики: «роусьскый князь благый», «русьскыи кънягыни», «великый», «послухы» (свідки). Там також кличний відмінок, властивий українській мові: «Святый Пантелѣмоне», «О горе тобѣ Андрониче охъ тобѣ небоже». А також властиве українській мові м'яке «ц» наприкінці слів: «чернця», «помилуй Валерця», «поможи Архипцю».

Окрім сказаного, типово українські фрази: «Никон псал въ неділу посередь съпаса», «Попаше Коузьма порося» (автор кається, що їв у піст свинину), «мати не хотячи дѣтичя бѣжя гет». Останню фразу в книзі Висоцького переклали на російську так: «Мать, не желая ребёнка, бежала прочь…». А українського перекладу не потрібно.

Мова графіті – наголошує Палій – за своєю суттю є архаїчною українською, з домішком церковнослов'янізмів, та, подекуди, грецизмів. Усе це XI-XIV століття! Виводити українську мову з польського, тюркського чи тим більше австрійського впливу – рідкісна маячня. Русини, як тоді називали українців Середньої Наддніпрянщини, а з кінця XII століття – і західних українців, вже в XI столітті мали цілком відмінні мовні особливості, які чітко фіксуються з тогочасних письмових джерел. В умовах Середньовіччя неможливо змінити мову народу усього лише за 80 років. Адже осередком літературної української мови є Полтавщина і Чернігівщина, а ці території перебували у складі Польщі лише з 1569 по 1648 роки.

Між тим, письмові пам'ятки України XVI і XVII століть не фіксують жодних суттєвих змін у своїй мові. За цей час чимало людей на цих землях не встигли зіткнутися з польською адміністрацією, не те що змінити дідівську мову. Натомість російська виникла насамперед на основі церковнослов'янської мови, створеної просвітниками Кирилом і Мефодієм та привнесеної разом із церковною грамотою князями з династії Рюриковичів і адаптованої змішаним слов'яно-фіно-угорським населенням. Якщо це населення у 18 столітті за царським наказом почало називати себе росіянами, це аж ніяк не вплинуло ані на мову княжого Києва, (в літописах – «Кыєва»!), ані на його історію.

Хоча більшовики знищили безліч храмів, згадати хоча б унікальний Михайлівський Золотоверхий собор з його мозаїками, фресками й тими ж таки, вже втраченими графіті, того, що зафіксувалося на папері, цілком вистачає, щоб зрозуміти, якою мовою говорила «мати міст Руських». Просто коли українською мовою писалися графіті Софії Київської, австрійського генштабу ще не було, закінчує історик Палій.

Чекатимемо наступних обговорень надзвичайно цікавої та потрібної книги Владислава Корнієнка. Я про «софійські графіті» давно знав, проте ніколи не усвідомлював, що їх так багато! До того, досі не можу уявити, що ось іду в храм, і, десь там позаду, стоячи біля стінки, дряпаю собі якийсь напис… Виявляється, як це добре, що наші предки займалися цією «неестетичною справою»…

На основі матеріалів з газети «День» та «Української Правди» зладив Андрій Фещин

КОРОТКО

ГАЗОВА ВІЙНА УКРАЇНИ З РОСІЄЮ

В 2012 році Нафтогаз України закупить у російського Газпрому лише 26 млрд куб.м. газу, при 40 млрд роком раніше. Міністр енергетики Юрій Бойко повідомив, що наступного року об'єми будуть надалі падати (до 20 млрд), водночас Україна збільшить імпорт сировини з Європи. У відповідь Москва пригрозила міжнародним судом, оскільки, згідно з договором, який підписала колишня прем'єр-міністр Ю. Тимошенко, Україна зобов'язана щороку купувати у Газпрому мінімум 32 млрд куб.м. Бойко каже, що Україна готова до судової тяганини і не боїться програти Росії.

Водночас в 2013 р. Україна планує імпортувати з Західної Європи близько 8 млрд куб. м. і заощадити таким чином 1,7 млрд доларів. Наразі Україна купує газ у Німеччини за реверсною схемою на 100 доларів дешевше, ніж у Газпрому. Реверсні поставки можуть здійснюватися не тільки через Польщу, але й через Словаччину, Румунію і Болгарію. Москва готова дати знижку на газ в обмін на вступ України до Митного Союзу. В 2011 р. Україна заплатила Росії за поставки газу понад 12 млрд доларів.

ГОЛОДОМОР, ЗАЯВА БІЛОГО ДОМУ

Америка приєднується до народу України й українців у всьому світі, які вшановують пам'ять жертв Голодомору, йдеться в заяві, поширеній у Вашингтоні. "Ми шануємо мільйони людей, які втратили свої життя під час цієї катастрофи, яка була навмисною спробою зламати волю українського народу", – підкреслепно в документі. "Це данина мужності і стійкості українського народу, який не відмовився від своєї гідності, універсальних прав і суверенітету навіть у часи неймовірної жорстокості. Нинішня боротьба українців за розвиток демократії, яка підтримує ці вічні цінності, – це також увічнення пам'яті загиблих". **(Кореспондент)**

Вперше за роки незалежності зменшилася частка школярів, що вчаться українською мовою, а книг українською надруковано менше половини від загального накладу. На телебаченні, радіо, в пресі та сфері послуг домінує російська мова, а в кінопрокаті – українська. Такі дані наведено в аналітичному огляді «Становище української мови в Україні в 2012 році», оприлюдненого рухом «Простір Свободи».

Вийшла у світ третя частина роздумів Папи Бенедикта XVI про Ісуса Христа. В книзі Папа розповідає про найменш відомий період в Його житті, а саме про народження та дитинство. Він змальовує у ній Ісуса, який приходить у світ в конкретному місці, часі та сім'ї. Папа намагається дати відповідь на запитання: що для мене означає народження Ісуса? «Сподіваюсь, що ця невелика книжка, попри свої обмеження, допоможе багатьом людям в їх дорозі до Ісуса та з Ісусом», – написав Папа у введенні. **(АФ)**

Францією прокотилася хвиля масових протестів проти планів уряду легалізувати гомосексуальні шлюби та проти права прийому в такі «сім'ї» дітей. Акція проходила в 75 містах країни, в Парижі на вулиці вийшли 70 тис. людей.

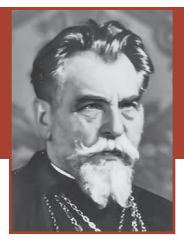

Йосиф Сліпий (1892-1984)

ЗАЗДРІСТЬ БУЛА ЙОГО КОЛИСКОЮ

Його ім'я тісно пов'язане з Тернопіллям. Село Заздрість, де народився Патріарх Йосиф Сліпий, оточене полями. Земля тут чорна-чорна, дає щедрі врожаї. Повітря наповнене свіжим подихом вітрів, запахом складених у копиці сіна та соломи. Як розповідають старожили, на солом'яних стріхах хат тут завжди любили селитися бузьки. Тому здавен мешканців села називали чорнюхами, полюхами або бузьками…

С-на: ok.lviv

На Заздрість була одна криниця з журавлем, стояв він сто років тому, стоїть і нині. З цього кришталевого джерела, у якому на світанку купаються зорі, пив воду майбутній Патріарх. Саме ця земля, родина прищепили і влили у серце провідника Церкви велику любов до Бога. Згодом він про це напише: «Народився я і був вихований в українській, християнській, глибоко віруючій родині. Вона передала мені і защепила в мені віру у Христа і любов до Нього».

Ще у п'ятирічному віці, завдяки старанням старшого брата Романа, запалилася у ньому іскра любові до науки. «Ходив до школи не для забави чи відпочинку, але для науки і вже від перших літ радо і пильно вчився. Старший брат Роман був моїм першим вчителем, український Буквар – першою книжкою».

Після школи була Тернопільська гімназія, Львівська духовна семінарія, студії в Інсбруці, Римі.

30 вересня 1917 року, у неділю по Воздвиженні, після свого повернення зі заслання, митрополит Андрей Шептицький висвятив в Уневі Йосифа Сліпого у сан священика. У 34 роки отець-доктор Йосиф Сліпий став ректором Львівської духовної семінарії.

Подією історичної ваги було відкриття у жовтні 1929 р. Богословської академії у Львові. Уся душпастирська та наукова діяльність отця-доктора Йосифа Сліпого у ті роки була проникнута ідеєю єдності Української Церкви зі Вселенською, закріпленням цієї єдності в українському народі та поширенні її на Схід. У 1944 році, на порозі драматичних подій, митрополит Андрей передав свою «вівчарню» Йосифові Сліпому, який виношував задуми про духовну єдність української нації. Однак їм не судилося здійснитися, бо наближалися хресні дні УГКЦ.

Упродовж 18 років Верховний архиєпископ Львівський носив кайдани імені Ісусового ради. За Христа, за святу Церкву, за вірність Апостольській Столиці його несправедливо засудили разом з іншими єпископами квітучої тоді Галицької митрополії. У Києві, «матері городов руських», де тисяча років тому засвітило сонце християнської віри, відбувся несправедливий суд над безвинним пастирем. Митрополит Йосиф взяв тоді на свої плечі хресне знамено і, уподібнившись до Сина Божого, поніс його на Голготу через тюрми, заслання, табори важкої праці і знущання, у холоді та голоді, серед недуг і болю…

Коли стараннями Папи Римського та за наполяганням кількох держав, Блаженнішого Йосифа вдалося звільнити з каторги, лікарі виявили, що жити йому залишилося півтора року – Патріарха отруїли. Але Всевишній через новітні методи лікування продовжив йому життя на 21 рік.

Це були роки на волі, але далеко від Батьківщини, від свого стада. Про родинне село на Тернопіллі він згадував неустанно. Розумів, що вже ніколи не побачить рідної хати і запові вів зберегти батьківську господу, а на подвір'ї збудувати каплицю.

16 років тому у Заздрості звели комплекс, де розмістили музейну кімнату і каплицю. А невдовзі постала хата-музей родини Йосифа Сліпого. Щиро усіх гостей тут вітає сестра Модеста та інші монахині-василіанки. Реставраторам довелося чимало попрацювати, аби зробити обійстя автентичним. Старожили згадують, що батько майбутнього Патріарха увесь час щось перебудовував.

Тепер відвідувачі мають можливість оглядати хату і возівню. Речей, котрі би належали родині, збереглося небагато, тому все, що є в інтер'єрі оселі, збирали по навколишніх селах. Зі сотні бамбетлів вибрали три, з понад двох сотень старих скринь – п'ять. Як усе те починалося, мешканці Заздрості скептично говорили, що з того нічого не вийде… А коли побачили відновлену хату і новозбудовану возівню, то сказали, що насправді так усе і було.

Переступаєш поріг оселі, і тебе огортає якась солодка бентега. Здається, що рипнуть двері і до кімнати увійде Анастасія Дичковська (мати Патріарха), розгорне коцюбою вогонь у печі, аби всадити хлібину, а малий Йосиф з нетерпінням чекатиме хвилини, коли мати дозволить відламати запашного окрайця… Сідаю на бамбетель, торкаюся старого молитвослова і ніби переношуся у дні, коли виростав тут малий хлопець, котрий, ставши Князем Церкви, згадував: «Слухаючи не раз від матері оповідань про строге життя, я висипав зерна гречки чи іншого збіжжя, клякав на них оголеними колінами і говорив: «Отче наш». Слухаючи читань братів про побіг трьох братів з Азова, про Сократа і інше, я плакав ревно…».

Надія Шподарунок, «До світла»

МАРИНА МАЗЕПА І ВИШИВКА

У Києві знайшли можливе місце поховання матері гетьмана Івана Мазепи, Марини Мазепи (народжена Мокієвська; в чернецтві Марія Магдалина). Про це повідомив заступник голови Київської Міської Державної Адміністрації, Олександр Мазурчак.

За його словами, масове поховання черниць було виявлене під будівлею "Мистецького Арсеналу". 300 років тому там існував жіночий Києво-Печерський Вознесенський монастир, де мати Мазепи була настоятелькою. При будівництві "Арсеналу" черниці були переведені у Фроловський монастир, який також активно спонсорувався сім'єю Мазеп, а сам комплекс був знесений на користь військового заводу.

У 1712 році, через п'ять років після смерті матері гетьмана, на місці монастиря вирішили побудувати завод Арсенал. І за наказом російського царя Пйотра I, храм переїхав з Печерська на Поділ – тепер це Фроловський монастир. Кістки ж більше 200 черниць разом з останками матері Мазепи будуть перепоховані на території Фролівського монастиря. Точні терміни поховання поки невідомі, оскільки потрібно узгодження з представниками адміністрації Києва.

"На цвинтарі виявлено більше 260 поховань. Важко визначити серед них останки матері Мазепи, яка померла в монастирі за два роки до Полтавської битви", – зазначив Мазурчак.

Марина Мазепа – ігуменя Києво-Печерського Вознесенського і Глухівського Успенського дівочих монастирів. Належала до старовинного шляхетського роду з Білоцерківщини. Після смерті чоловіка в 1665 році присвятила себе суспільному і церковному життю. 1674 або 1675 року прийняла постриг з ім'ям Марії Магдалини. У 1686 році Марія Магдалина вже була ігуменею Києво-Печерського Вознесенського жіночого монастиря, однак коли саме вона стала ігуменею достовірно не відомо.

Вознесенський жіночий монастир, яким вона керувала, був центром художньої вишивки, в ньому виготовлялися найвідповідальніші і найдорожчі роботи як для Лаври, так і для інших церков і монастирів України. Мистецтвознавці називають творчість Марії-Магдалини найбільш яскравою сторінкою в історії української вишивки.

Тетяна Кара-Васильєва, київський мистецтвознавець, 2012 року отримала Шевченківську премію за книгу-альбом "Історія української вишивки": Церковна вишивка з'явилася у Київській Русі, а її розквіт припав на XVII-XVIII століття. Вишивали у монастирях за малюнками видатних художників, іконописців і граверів. Серед провідних майстрів церковної вишивки була мати Івана Мазепи ігуменя Марія-Магдалена. Ігуменя подарувала Лаврі свої роботи. На них збереглися її підписи, наприклад, "Я, ігуменя Марія-Магдалена, дарую сей воздух (покрівець, яким накривали чашу)". Церковна вишивка продовжувала традицію народної і одночасно була пов'язана з іконописом і стінописом. Її виконували за сюжетами Святого Письма, яке добре знали черниці. Це не було безіменне мистецтво – ним займалися дуже освічені жінки. Я більше 10 років сиділа в архівах, щоб тільки знайти прізвища майстринь, які вишивали при монастирях. Вишивка була дорогою, бо гаптували золотими і срібними нитками. Починаючи з XVIII століття почали додавати багато шовкових ниток. Деякі

Плащаниця «Христос у труні», робота Марини Мазепи

роботи виконували по півроку. Гетьмани і представники заможної козацької старшини обов'язково дарували роботи до церков, як коштовні вклади. Багатющі колекції цієї вишивки є у музеї Києво-Печерської Лаври, Чернігівському та Полтавському краєзнавчих музеях.

Народна вишивка найбільше розвинулася в кінці XIX століття. До сьогодні вона живе повнокровним життям, бо в усіх областях України жінки однаково багато вишивають. Проте мистецтво вишивки має низький загальний рівень. Зараз цим займаються любителі, які не завжди беруть правильні зразки для узорів, а якісь випадкові малюнки з журналів.

На основі повідомлень Gazeta.ua (АФ)

[Українці в Німеччині]

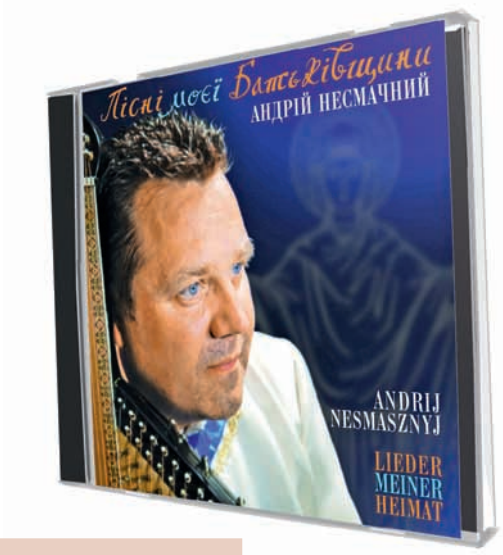

ПІСНІ МОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ

8 листопада вийшов друком компакт-диск члена Спілки Української Молоді в Німеччині, дяка і співака катедрального собору УГКЦ Покрови Пресвятої Богородиці та Андрія Первозванного у Мюнхені, Андрія НЕСМАЧНОГО.

Диск під назвою «Пісні моєї Батьківщини» – дуже цікава музична мандрівка Україною. Андрій присвячує його своїм дорогим батькам Анні та Олександру Несмачним, як також своїй любій дружині Ренаті та синові Олександру. На ньому 17 творів, серед яких українські народні пісні, літургійні композиції у супроводі унікальної і славетної Національної Заслуженої Капели Бандуристів України ім. Г. Майбороди. Як музика так і сольний і хоровий спів кожного із цих творів – прекрасні! В них відчутний і зачаровує не тільки талант баритона-співака, але й внутрішнє світло, теплота душі, сила віри, глибока духовність, радісна і святкова урочистість, патріотичність, щира любов до України, її історії, культурних традицій та музики! Слухаєш – хочеться продовження…

Цей цікавий за виглядом диск, який обложений розкішним буксліфом-обкладинкою, доповнює оригінальний буклет українською, німецькою та англійською мовами. Він надає прекрасну можливість кожному слухачеві ознайомитися із коротко, але дуже вдало описаною історією України, її культурою, які тісно переплітаються з текстами пісень. Тут також подано історичну довідку про український національний інструмент кобзу та бандуру, історію української музики та співу, про Національну Капелу Бандуристів України, тощо.

Тримаючи в руках цей високоякісний диск, як із технічного так і мистецького боку, слухаючи його, можна сміло стверджити, що він є дійсно святом, насолодою і бальзамом для кожної душі, яка любить, шанує і цінує українську музику, хоровий спів, або хоче з ними ознайомитись!

Андрій Несмачний народився 28 лютого 1969 р. в місті Штутґарт як другий син в емігрантській родині, яка змушена була залишити свою українську Батьківщину. Прізвище Несмачний походить від давнього козацького роду. Натхненний прикладом свого батька, котрий був колись добрим танцюристом, володівши також грою на цимбалах, Андрій ще змалку захоплювався надбанням української культури, особливо церковною та народною музикою.

Його здібності виявилися вже в дитинстві. В п'ятирічному віці він танцює в українському ансамблі «Київ», яким керував його батько Олександр і в якому колись танцювала його матір – Анна. Андрій подорожував багатьма містами й відтак звикав до сцени. На інтернаціональних конкурсах фольклору «Фольклорада» у місті Фельбах (осінь 1976 р.) та «Золота Троянда» в Штутґарті (літо 1978 р.), ансамбль посів відповідно перше та друге місце. Незабутнім залишився для хлопця виступ перед Святійшим Отцем Іваном Павлом II в Майнці 17 листопада 1980 р., який в прямому ефірі транслювало німецьке телебачення.

В семирічному віці Андрій почав вивчати гру на акордеоні і співати в дитячому хорі хорової спілки Мерінґена, спочатку без особливого захоплення, яке, однак, з роками прийшло. Хоча родина і не була заможною, батьки уможливили своїм дітям навчання в Українській Папській Малій Семінарії оо. Салезіян – Дон Боско в Римі. Отець і вихователь Євген Небесняк, піз-навши талант хлопця, сприяв його музичному розвиткові. Це вилилось у численні виступи в багатьох містах Італії разом із семінарійним хором, танцювальною групою та оркестром, в якому Андрій грав на акордеоні, пізніше на ударних та бандурі. Варто згадати також запис, здійснений державним телебаченням та Ватиканською студією звукозапису в Кастельґандольфо.

По здобутті атестату зрілості, Андрій розпочав богословсько-філософські студії, спочатку як семінарист Українського Католицького Університету та Колеґії св. Климента, згодом в семінарії святого Йосафата в Римі. Також і тут відразу помітили великий талант Андрія до співу, сприяли його розвитку мітрат др. Іван Музичка та студит Гліб Лончина. Завдяки їм Андрій отримав ґрунтовні знання про український церковний спів і опанував майстерність дяківства.

В середині 80-х закінчив курси співу та гри на бандурі в Мюнхені та різних містах США, був також їхнім успішним співорганізатором та співкерівником, про що, зокрема, згадується в книзі Богдана Жеплинського та Дарії Ковальчук «Українські кобзарі, бандуристи, лірники», виданій у Львові 2011 року. В США Андрій вдосконалює майстерність гри за допомогою знаних бандуристів, таких як Юліан Китастий, Лідія Чорна, Микола Дейчаківський, Оксана Родак, Марко Фаріон, Олег Махлай (всі вони учні відомого композитора та бандуриста, Григорія Китастого). Врешті він перейняв керівництво семінарійного хору й організовував чисельні концерти з нагоди різних культурних заходів, деякі транслювалися в ефірі Ватиканського Радіо.

В червні 1992 р., завдяки духовній опіці Його Преосвященства, єпископа Платона Корниляка, тодішнього Екзарха для українців-католиків в Німеччині та Скандинавії, Андрій успішно завершує студії на Папському університеті Урбаніана в Римі та повертається до своєї названої Батьківщини – Німеччини.

Почав працювати викладачем релігієзнавства й став членом чоловічого хору «Україна» під керівництвом його засновника, талановитого музиканта, аранжувальника, диригента, пана Євгена Задарка. Свого часу цей хор був візитівкою української культури співу в Європі, випустив два успішні компакт-диски і об'їхав ще перед розвалом СРСР, в липні 1990 року, як перший український хор з тогочасного т.зв. «Заходу», рідну Україну. Роком пізніше було офіційно проголошено незалежність України.

На прохання тодішнього пароха о. Мирона Мольчка, починаючи з кінця 1992 р., Андрій, окрім своєї викладацької діяльності, працює дяком катедрального собору УГКЦ в Мюнхені. Назавжди залишиться вдячним як своєму попередникові Іванові Задарку, котрий, після закінчення Андрієм студій у баварській столиці, багато допомагав корисними порадами, так і прелатові др. Лотару Вальдмюллеру.

За згоди пароха і виявленого ним довір'я Андрій, з великим завзяттям і посвятою проявляє ініціативу в створенні на початку 1993 р. катедрального хору «Покров» в Мюнхені й багато років є його співаком та солістом. Він організовує успішні концерти в Мюнхені. Незабутньою залишиться концертна подорож на Пасху 2003 року до Вічного Міста – Риму з нагоди 10-літнього ювілею хору. З цього хору з'являється вокальний квартет під керівництвом о. Любомира Федорака, обдарованого тенора, диригента й великого знавця української духовної музики, голос котрого в дуеті з Андрієм ви можете почути на цьому диску. Учасницею квартету є також дружина Андрія, Рената.

Квартет швидко здобув популярність. 23 вересня 2009 р. з нагоди святкування 50-літнього ювілею заснування Апостольської Екзархії для українців-католиків в Німеччині, в катедрі міста Фульди співає вечірню, в якій взяли участь всі єпископи Німецької Єпископської Конференції.

Взаємне кохання, глибоке внутрішнє відчуття приналежності до УГКЦ, а також муза українського співу, поєднали колишню співачку відомої львівської заслуженої хорової капели «Трембіта», Ренату, з Андрієм. Вони одружилися в червні 1995 року, а через кілька років на світ з'являється син Олександр.

В серпні 1997 Андрій приймає участь в пісенному конкурсі «Через терни до зірок» в Черкасах. Його виступ транслювався в прямому ефірі українського телебачення і здобув велике визнання, преса хвалила природній голос і вміння самовираження, засвідчивши великий талант присвоєнням «Призу глядацьких симпатій».

2006 року Андрій відвідує додаткові заняття з вокалу у відомого співака, диригента й знавця візантійсько-слов'янської церковної музики, Володимира Ціолковича. Між ними розвивається дружня й мистецька співпраця.

На культурне, патріотичне, національно-свідоме й релігійне виховання Андрія мала великий вплив приналежність вже з дитинства до Спілки Української Молоді у Німеччині. Андрій керував нею в 1990-х та 2000-х рр., і в травні 2011 на світовому Конгресі СУМу в Палатайні-Чикаго, був нагороджений за багатолітню віддану працю.

Цей компакт-диск є виявом Андрієвої вдячності батькам Анні та Олександрові, без яких доступ до української культури, батьківщини, віри, передусім однак, до музики, залишився б для нього закритим. Водночас цей диск є виявом великої пошани до дідусів Василя й Олександра та бабусь Теодозії й Раїси, котрі боролися за волю України, пережили депортацію, вигнання, переслідування, війну та змушені були залишити свою Батьківщину, Україну. Таку долю вони розділили з мільйонами інших українців, котрі змушені були втікати від радянського режиму. Проте тут, на еміграції, вони ніколи не забували прищепити своїм дітям, внукам любов до України, а також глибоку віру й любов до рідної Церкви.

Цей диск є також подякою і виявом великої любові до коханої дружини Ренати і сина Олександра, котрі завжди з великою любов'ю та глибоким розумінням підтримують його творчу діяльність.

Здійснилася мрія Андрія. Він сприймає цей запис з Національною Капелою Бандуристів України як велику честь і ласку Божу. Українську пісню він шанує і сприймає так, як колись писав відомий український композитор та диригент Олександер Кошиць: «Українська пісня – це джерело духовного й національного здоров'я українського народу, мов Біблія минулого, мов Заповіт майбутнього.»

Доротея Бурґер
(Переклад з німецької о. Б. Підлісецького)

Представлення компакт-диску відбудется 8 грудня 2012 р. при парафії УГКЦ Мюнхена. Диск вартістю 15 євро можна буде придбати при українських парафіях в Німеччині або за адресою: A. Nesmasznyj, Ukrainische Pfarrei, Schönstr. 55, 81543 München.

[Українці в Польщі]

СВЯТИЙ ВОЛОДИМИР У ҐДАНЬСКУ

Постать Київського князя св. Володимира з кожним роком стає щораз більш промовистою. Між іншим, так діється тому, що рік у рік, у день св. рівноапостольного Володимира, 28 липня, відзначається річниця Хрещення Київської Русі-України, а тим більше тепер, коли поволі наближаємося до ювілею 1000-ліття успення св. Володимира, до ювілейного дня його народження для неба (2015 р.).

Пам'ятник, який мав би постати при Божій допомозі в Ґданьску, на площі перед входом до церкви – конкатедрального собору Вроцлавсько-Ґданьської єпархії, є збагаченою версією Володимирового пам'ятника, який височіє на схилах Дніпра. Автором проекту є відомий в Україні і поза її межами скульптор Геннадій Єршов з Чернігова. Він є також автором пам'ятника жертвам Голодомору у Варшаві.

Планований пам'ятник разом із підставою матиме більш ніж 4 метри. В проекті св. Володимир держить у лівій руці хрест («хрест» – поєднання Бога з людьми), а у правій, простягнутій руці, тримає мініатюру Десятинної церкви Пресвятої Богородиці («церква» – поєднання людей між собою), яку він 996 року побудував у Києві. Це означає, що св. Володимир приніс народові України не лише дар хрещення, але водночас став організатором церковних структур молодої християнської держави.

Особа св. Володимира стає все більш актуальною, а особливо тепер, на початку другого тисячоліття історії України, коли ми є свідками відродження християнства на наших землях. Варто зауважити, що київський князь Володимир Святославович є постаттю-символом, яка, не перебільшуючи, єднає всіх християн України, без огляду на їхню конфесійну приналежність. Не можна недооцінити факт, що св. Володимир, через акт Хрещення, приєднав Київську Русь-Україну до родини європейських народів християнської цивілізації.

У свій час він став символом єдності східної і західної Європи. Сьогодні авторитет св. Володимира стає тим більшим, що він є святим, визнаним як у Східній, так і в Західній Церквах. Важливо також пригадати, що Володимирове Хрещення Київської Русі-України довершилось тоді, коли християнство було єдине, коли ще не настав нещасний розкол 1054 р.

На завершення варто сказати про місце розташування пам'ятника, а саме про місто Ґданськ. Тішиться воно славою міста «вільного», толерантного, багатокультурного, відкритого на Європу та світ, яке одночасно може стати відповідним і успішним місцем для спорудження нашого пам'ятника. Без сумніву можна сказати, що св. Володимир може стати покровителем європейської України, а також одним із покровителів об'єднаної Європи. В нинішніх часах він – як християнин і суспільно-політичний діяч – являється зразком християнських цінностей для сучасної зляїцизованої Європи.

Задум і проект спорудження цього пам'ятника отримав благословення Вроцлавсько-Ґданьского Єпископа Кир Володимира Р. Ющака, ЧСВВ. На цьому етапі залишається найголовніше і найважче, а саме – потреба зібрати чималі фінансові засоби, потрібна готовність багатьох охочих, сповнених запалу людей, які б допомогли у побудові.

Рік 2015 здається ще далеким, але чи вистачить часу на реалізацію цього задуму!? Це залежатиме від кожної людини, яка не шукатиме оправдання, що, мовляв, ті чималі кошти можна було б краще призначити для спільного добра і на більш конкретні та необхідні потреби української громади. Тому варто тут згадати про відповідь Ісуса Христа на нарікання учнівна «марнотратство» одної жінки з алябастровою плящиною, яка вилила дорогоцінне миро на голову Ісуса Христа (пор. Мт. 26, 6-13).

Конкатедральна Парафія УГКЦ в Ґданьску

[Українці у Великобританії]

ДУХОВНІ ДНІ ПАРОХІВ УГКЦ

Священики-парохи Екзархату УГКЦ у Великобританії провели свої реколекції: дні молитви, розважання, душевні «зарядки». Зустріч відбулася в монастирі ордена оо. Бенедиктинців «Belmont Abbey», що біля містечка Hereford в Центральній Англії. Це втретє поспіль реколекції відбуваються у цій приємній місцевості, де монастир стоїть вже 150 років.

У чім полягають реколекційні дні? Отці збираються в затишному місці, відкладають на бік парафіяльні справи, щоб, зануривши у молитві та слухаючи духовні науки реколектанта-проповідника, застановитись над прожитим в попередньому році, визначити позитиви й негативи в ньому, бажають вивчити стан своєї душі перед Богом. Реколекційний день характеризувався молитвою й слуханням духовних наук.

Реколектантом був о. мітр. д-р Іван Дацько – Голова Релігійного Товариства «Свята Софія» і ректор «Екуменічного Інституту» на Українському Католицькому Університеті у Львові. Тема його наук – священичі чесноти, насвітлені витягами із Святого Письма. Він наводив чесноти, якими має характеризуватись душпастир, причому наводячи вади й гріхи, які може набути священик упродовж свого душпастирства.

Дуже цікавою була розмова про роки т.зв. «патріаршої» боротьби, коли віряни в Англії поділилися на два табори: прихильників Патріарха Йосифа Сліпого і його противників. Ніде у світі така боротьба не мала настільки трагічних наслідків, як у Великобританії (поділені родини, люди, які ще й сьогодні не спілкуються…)! Ну, дякувати Богу, ситуація вже поволі-поволі нормалізується.

Присутніми були, крім Екзарха УГКЦ у Великобританії, влад. Гліба Лончини, 14 священиків, а саме: о. Роман Бідяк – Пітерборо, о. Іван Білик – Катедра, о. Микола Корчагін – Ковентрі, о. Іриней Крайчик – Катедра, о. Йосафат Лещишин – Катедра і «Свята Софія» в Лондоні, о. Микола Матвіївський – Канцлер та парох Глостера, о. Микола Мартиняк – Манчестер, о. Євген Небесняк – Болтон, о. Ярослав Рій – Катедра, о. Михайло Онацько – Брадфорд, о. Микола Підлуський – Едінбург, о. Давид Сеник – Ноттінгам, о. Яків Сименз – сотрудник Глостера. Відсутніми були о. Андрій Хома – Генеральний Вікарій, бо мусив організувати похорони рідного брата – о. Володимира Хоми, та о. Богдан Лисиканич – парох Олдгама й Рочдейла, через незадовільний стан здоров'я.

Цьогорічна зустріч, завдяки реколектантові, пройшла дуже успішно з користю не лише для парохів УГКЦ, але, напевно, посередньо, через душевно оновлених своїх душпастирів, також для наших вірян.

Для «ХГ», о. Євген Небесняк, парох Болтона

[Українці в Німеччині]

ЩИРОСЕРДЕЧНА ЗУСТРІЧ

Українська греко-католицька громада в Реґенсбурзі сердечно зустріла 4 листопада 2012 року свого турботливого Архипастиря з Мюнхену. У недільному відвідуванні Владика завітав до реґенсбурзького душпастирства, побачився з українцями з самого міста та околиць, що приїхали зокрема з Амберґу чи з Кельгайму.

За давнім українським звичаєм хлібом-сіллю, гостинно вітали Владику Петра в церкві Mater Dolorosa члени громади з дітьми та з о. душпастирем Олександром Сметаніним. На прямодушні привітання Владика відповів зворушливими словами приязної подяки та Божого благословення.

Відтак розпочалося радісне Богослужіння громади, зібраної навколо священної Христової Трапези під проводом свого Єпископа. Уважно і пильно слухала громада розважливе повчання і натхненну проповідь Владики Петра.

Вірні пам'ятатимуть заклики власного Архипастиря плекати правдиву віру, безугавно і невідступно молитися, невтомно гуртуватися в рідній громаді, котра є нашою неначебто батьківщиною поза Батьківщиною, на чужині, як в народно-культурному, так насамперед і в релігійному сенсі.

Особливо Владика напучував вірних реґенсбурзького душпастирства підтримувати наше періодичне видання «Християнський Голос». За посередництвом цього часопису наша Екзархія звертається до різноманітних українських читачів на теренах Німеччини і навіть далеко поза нею. «Християнський Голос» виконує своє доконечне завдання в поширенні душпастирювання, в освідомленні християн, в організації Екзархату, в проведенні парохіяльних та загальноекзархійних заходів, у служінні спільноті, в інформуванні та творенні громад.

Після Богослужіння відбулася зустріч Владики Петра з вірними в затишних, немовби родинних обставинах при традиційній спільній вечері. Довго не вщухала невимушена розмова Архипастиря зі своїми духовними дітьми. Коли Владика Петро прощався з вірними, не хотілося його відпускати. Але час минає швидко: до побачення в наступному році, Владико!

Вірні з Реґенсбурга

ДАНИЛО РОМАНОВИЧ

Камо грядеши, Україно ?

Після нещодавніх парламентських виборів в Україні президент Віктор Янукович кудись пропав, більше як на тиждень. Тяжко пив – виявилося. От чому заховався серед своїх золотих унітазів! А пив тому, що вибори, попри всі зловживання збоку влади, виявилися для Януковича невтішними. Яким же незугарним контрастом є ця людина до короля Данила, про якого розповім далі.

с-на: opty49

Кияни масово проголосували проти кандидатів Партії Регіонів, таким чином людям з Донецька столиця України знову, як 2004 року, мусить здаватися містом чужим, фактично ворожим. Цілилися завоювати на тих виборах більшість місць, але це не вдалося. Хотіли взяти до нової коаліції комуністів, проте ті сказали: дайош 300 мільйонів доларів плюс місця в уряді. «Регіонали» відмовилися, замість того доведеться видати трохи менше грошей на «закупівлю» т.зв. незалежних висуванців. І ось таким базарним чином вони цю більшість в парламенті таки склепають, проте матимуть також сильну (поки потенційно) опозицію.

На горизонтах життя для Януковича мало втішного. Нікуди його не запрошують, сидить отож вдома. Єдиний шлях, який йому достовірно світить, це в Митний Союз, до Росії, Білорусі і Казахстану. Проте це для Партії Регіонів та її лідера перспектива повної ізоляції збоку Заходу і бути підніжком у Путіна. Звісно, він цього не хоче. З іншого боку, щоб вивести стосунки з західним світом на новий рівень, доведеться як мінімум відпускати з тюрми Тимошенко і Луценка, а цього йому теж не хочеться, просто, не хочеться і всьо. Захід чекає і каже, що асоційоване членство України в ЄС надалі можливе.

Тимчасом на носі вже президентські вибори 2015 року. В світлі теперішніх, парламентських, перемога Януковича зовсім не здається очевидною. Що робити? Якщо вдатися до масових фальсифікацій – цивілізований світ не визнає такого президента, тоді, знову ж, єдиний шлях – Митний Союз, нещира дружба з Росією тощо. Якщо цього не зробити – переможцем може виявитися представник опозиції. Це ще більш жахлива перспектива. Зрозумівши це, ви дивуєтеся, що пішов в запій?

В Росії тимчасом свої проблеси. Кажуть, що Путін втомився і шукає собі наслідника, зрозумів, що поки є здоров'я, варто було б покористуватися тим неміряним багатством, яке накопичив за час правління. Водночас Путін крок за кроком обмежує свободу в країні. Прийняли новий закон про шпигунів та зрадників, згідно з яким, якщо тебе влада запідозрить у співпраці з закордонною організацією і їй присниться, що ця співпраця некорисна для Росії – можуть посадити навіть на 20 років! Значить старе послідовно повертається…

На Заході розуміють куди пре Путін. Німецька преса все критичніше пише про «деспота в Кремлі», міждержавні взаємини холонуть, що гірше, холонуть в темпі неконтрольованому, що лякає бізнесменів. А Німеччині є що втрачати, тільки останніми днями німці підписали з Росією контракт на поставку 675 локомотивів Сіменса вартістю у 2.5 мільярда євро! Ви розумієте – в Росії є гроші, проте немає свободи, складний випадок…

Кажуть також, що канцлер Меркель з погордою ставиться до Путіна через його шпигунське минуле в Східній Німеччині (де Меркель тоді жила). А яка з Путіна «скотина», найкраще засвідчує факт, що під час однієї із зустрічей в Сочі «цар» покликав до зали, де перебував він і пані Канцлер, свого лабрадора добре знаючи, що Меркель до пароxи боїться собак. Ну, це така людина…

З газом у росіян неначебто все добре. Зараз частка їхньої сировини на європейському ринку досягла 34%, а буде ще більше, оскільки Кремль налаштований збільшувати потужність «балтійської труби», а також будувати ще одну трубу на півдні (всі оминають Україну). Таким чином вже скоро Росія майже унезалежнить себе від експорту через територію України. Наші тимчасом не здаються, «регіонали» саме купили пробну партію газу в Німеччині і перекачали через Польщу, а це й так дешевше, ніж купувати прямо у росіян. Оця газова, то мабуть єдина цікава гра, яку зараз веде уряд Азарова.

Ну, а у поляків знімають фільми про те, як вони мордували «без одного пострілу» жидів під час ІІ світової війни. Ті-во, праві, не просто обурені, вони шоковані, проте, додають: це нормально в ситуації, коли країною керує «непольський» уряд Дональда Туска. Шок береться від того, що в Польщі історія постійно «каструвалася», більшість людей просто не знала про такі факти, так як, для прикладу, більшість поляків не знає, що місто Холм заснував український король Данило, а римо-католицький головний храм у місті, це колишня греко-католицька катедра (дещо перероблена, дивись с-ну). Тільки недавно польська влада дала дозвіл на археологічні розкопки у місті. Раніше цього не робили, бо не хотіли «української» історії в Холмі. Там уже відкопали залишки княжих палат з XIII ст. і не тільки. Головне однак – шукають місця поховання цього незвичайного українця, візіонера, прекрасного стратега, успішного воїна, засновника багатьох міст, людини коронованої Папою Римським.

Схоже, щось таки справді міняється в головах наших сусідів. Раніше вони боялися навіть згадки про те, що Холм та інші міста засновані українцями, а тепер стали про це говорити і все, молодь нормально це сприймає, а нашого Короля в газетах називають «Даніло Романовіч» і пишуть уже відкрито, що його син, Лев, заснував Львів. Приємно писати про позитивне, особливо в стосунках з поляками. До теми Данила будемо ще повертатися, оскільки справа розкопок в Холмі надзвичайно цікава.

Ваш Г. Кобильницький

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ЕВИ МЕЛЬНИК!

На цвинтарі Мангайм-Сандгофен зібрався 14 серпня 2012 р. немалий гурт сумуючих і співчуваючих родині Мельник. На 86 році обірвалося життя пані Еви Мельник – життя, що минуло скромно, але залишило помітний слід в українській громаді.

Отець декан Ігор Сапун відправив заупокійну Службу Божу і згадав у своєму слові-співчутті епізоди з біографії української жінки, що недобровільно покинула свою батьківщину. Ева (дівоче призвище Флак) народилася 12.01.1925 р. у селі Княгиничі, Мостиський р-н, Львівська обл. 1940 року була вивезена на роботи до Німеччини, залишилася тут і працювала аж до пенсії. Тут народилися її діти Марійка та Богдан. 1969 року трагічно загинув її чоловік Олекса. Зі своїм другим чоловіком, Степаном Данівом, сердечною людиною і палким патріотом, прожила 42 роки. Від 1999 року обидвоє жили в домі доньки Марії разом з її чоловіком Йосипом, а останні два роки, під їхньою опікою і опікою лікарів, пані Ева провела у будинку для перестарілих.

«Вона завжди пам'ятала про свої корені» – сказала донька, Марія Мельник. *Родина була центром її життя, двері її дому були гостинно відкриті для земляків, їй лежала на душі українська справа. Всюди де бачила, що може допомогти громаді – ангажувалася. Молоді пам'ятають, як кілька років тому на святі культур в Гайдельберзі, не було рівних вареникам від пані Еви – останніх сил доклала старенька ошатна пані, доброзичлива і віддана обов'язкам в громаді. Про таких людей сказав філософ: «вони великі в своїй малості».*

Пані Ева гідно виховала своїх дітей, без них важко уявити сьогодні життя в громаді. Донька Марія заснувала і очолює українську суботню школу при німецько-українському товаристві Райн-Некар, в ній викладають онук покійної Андрій і його дружина, навчається їх донечка. «І так та ниточка тягнеться, дякувати Богу!» – сказала б пані Ева. В громаду прибуває молодше покоління, вливаються нові сили. Навіть ті, з котрими особисто не була знайома Покійна, прийшли провести її в останню путь і підтримати в цю сумну хвилину її дітей. Дні після смерті найближчої людини – то найтяжчі дні.

Пані Ева Мельник жила скромно і тихенько, такою відійшла вранці у вівторок 7 серпня.

Від німецько-українського товариства Райн-Некар,
Наталка Самотос-Байрлє

ПРОЩАННЯ З ВЛАДИКОЮ МИХАЙЛОМ

12 ЛИСТОПАДА НА 84-МУ РОЦІ ЖИТТЯ ВІДІЙШОВ ДО ВІЧНОСТИ ВЛАДИКА МИХАЙЛО (ГРИНЧИШИН), АПОСТОЛЬСЬКИЙ ЕКЗАРХ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ФРАНЦІЇ, КРАЇН БЕНІЛЮКСУ ТА ШВЕЙЦАРІЇ

Михайло Гринчишин народився 18 лютого 1929 р. у Б'юкенені, Канада. 28 липня 1946 р. склав монаші обіти в Чині отців редемптористів у Йорктоні. Ієрейські свячення отримав 25 травня 1952 р. у Торонто (святитель – єпископ Максим Германюк). Душпастирював у Нью-Йорку, Вінніпезі та Саскатуні. У 1955 р. захистив докторську роботу в Папському східному інституті в Римі. Деякий час викладав у семінаріях Канади. Із 1970 р. – постулятор у беатифікаційному процесі Митрополита Андрея Шептицького. Упродовж 1972 – 1981 рр. – протоігумен отців редемптористів Канади і США. 27 листопада 1982 р. призначений Екзархом для українців Франції.

ПАТРІАРХ СВЯТОСЛАВ ВИСЛОВИВ СПІВЧУТТЯ ВІРНИМ У ФРАНЦІЇ, КРАЇНАХ БЕНІЛЮКСУ ТА ШВЕЙЦАРІЇ З ПРИВОДУ СМЕРТІ ВЛАДИКИ МИХАЙЛА.

Коли ми поглянемо на життєвий шлях Покійного Єпископа, то відразу побачимо, що він був сповнений великої смиренності, жертовного служіння та повної самовіддачі у праці для прослави Господа нашого Ісуса Христа й добра Української Греко-Католицької Церкви. Його вибір завжди був на користь Бога: вступ до монастиря отців редемптористів, отримання священичих свячень, ревне душпастирювання в Нью-Йорку, Вінніпезі та Саскатуні, захист докторату в Папському східному інституті, викладацька діяльність у семінаріях Канади тощо.

Завдання, яке ставив перед собою Владика на посаді постулятора беатифікаційного процесу Митрополита Андрея, стало його життєвим завданням. Він доклав неймовірних зусиль, щоб «воскресити» ім'я мого славного попередника, яке було сплюндроване комуністичним режимом.

Завдяки Божому благословенню та ревній праці Покійного наша Церква творила спільноту вірних Христовим заповідям у Франції, країнах Бенілюксу та Шейцарії. Для них Преосвященний став добрим духовним батьком, який поклав душу свою за своїх овець. Для усіх нас постать Владики Михайла (Гринчишина) є прикладом для утвердження в життєдайності Євангелія. Слово Господа, що впало на добрий ґрунт, принесло щедрі плоди, які залишаться для прийдешніх поколінь.

Дякуючи сьогодні Господеві за дар життя і служіння Преосвященного Владики Михайла для нашої Церкви і українського народу, ми можемо із певністю сказати про нього словами апостола Павла: «Я змагався добрим змагом, свій біг закінчив, віру зберіг. Наостанку мені призначається вінок праведності…».

Уся наша Церква в молитві до Господа просить, щоб Він прийняв його у своїй небесній обителі, де «всі святі і праведні спочивають», та сотворив новопреставленому Преосвященному Владиці Михайлу вічную пам'ять.

+ СВЯТОСЛАВ

ВІДХІД ЖНИВАРЯ ДО ГОСПОДАРЯ ЖНИВ

ДО СМЕРТІ О. ВОЛОДИМИРА ЯРОСЛАВА ХОМИ (1945-2012), СВЯЩЕНИКА УГКЦ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

10 жовтня спочив у Бозі о. Володимир Ярослав Хома, чергова жертва захворювання термінальним раком. Народився Покійний в богобоязній родині Теофіла Богдана і Ядвіги Хоми 20 квітня 1945 року в с. Литвинові, що на Підгаєччині, Тернопільської області. Теофіл вступив до Української Дивізії «Галичина», а після війни, прибувши до Англії, оселився початково в Шотландії, а у 1955 р. – в Ноттінгамі. Він дуже переживав за долю своєї дружини, яка носила в лоні їхнє дитя, і яка при кінці війни опинилася з немовлям в Польщі, звідки лише після 13 років, тобто у 1958 р., знову приєдналася до свого чоловіка.

Молодим Покійний відвідував католицьку школу ім. св. Бернадети, відчувши у собі поклик до священства, зголосився до тодішнього пароха української церкви в Ноттінгамі, о. Антона Михальського. В 1960 р. Покійний засів за шкільну парту першого класу Української Малої Семінарії в Римі, щоб таким чином почати шлях до священства. В тій Малій Семінарії я зустрів його в 1963 р. як першокласник, коли я поїхав до Риму, щоб вчитися на священика. Ми з Володимиром часто стикалися: сиділи поруч у навчальній залі, разом прибирали якесь приміщення, грали у футбол… Якщо він не став би священиком, міг би знайти місце в будь-якій професійній футбольній команді. Ніяк не можна було його обіграти в захисті: стояв як мур перед воротами!

В семінарії кожен з нас мав якусь кличку, і ми зверталися один до одного лише кличками. Якщо комусь з першого класу приліпили кличку, вона залишалася з ним до кінця життя. Кличка Покійного була «Джеронімо». Неділями, в Семінарії, після Молебня чи якогось іншого Богослуження, нам висвітлювали кінокартину. Одного разу показували кінострічку «Джеронімо», головним героєм був провідник індіян, Джеронімо, який завжди появлявся на екрані із пов'язаною на чолі банданою. Наступного дня було спекотно, Покійний вийшов на футбольний газон з банданою, і з того часу всі звертались до нього «Джеронімо».

Закінчивши Малу Семінарію Володимир переступив поріг Великої Семінарії на горі Джаніколо, в Римі, щоб починати на папському університеті «Пропаганда Фіде» (зараз її назва – «Урбаніяна») філософські та богословські студії. Ієрейські свячення він отримав в Катедрі в Лондоні, 28 січня 1973 р., з рук тодішнього Екзарха УГКЦ у Великобританії Августина Горняка. Він, першим з усіх кандидатів на священика з туманного Альбіону, висвятився на терені Великобританії. Всі тодішні душпастирі на терені Великобританії, які обслуговували наших вірян, були висвячені в Римі, ніхто в Англії. Після перших місяців практики при Катедрі в Лондоні, о. Володимира призначено обслуговувати Олдгам, Пітерборо, Бедфорд, Кембридж і Ковентрі. Після 1975 р., коли Йосиф Сліпий (1892-1984), тодішній глава УГКЦ, починав підписуватися титулом «Патріарха», у Великобританії розгорілася боротьба між приклонниками Патріарха, і тими, які, хоч і не супротивилися ідеї Патріархату, воліли однак, щоби він був підтверджений Ватиканом. Тимчасом Рим продовжував політику потурання Московському Патріархатові, не було готовності схвалити Патріархат. А втім, нічого не змінилося до сьогодні. Покійний, як також інші молоді священики, мабуть унаслідок тиску ситуації, стали жертвами «патріаршої боротьби», так що вже перші роки їх душпастирської праці, що в нормальних ситуаціях повинні би бути найкращими для будь-якого священика, стали насправді найприкрішими. Але лишімо це на боці! Захворювання раком примусило о. Володимира покинути активну душпастирську працю. Незважаючи на лікування, хвороба таки подолала Його, і смерть прийшла 10 жовтня 2012 року.

Похоронні відправи відбулися 26 жовтня, у п'ятницю, в церкві української громади в Ноттінгамі. Одинадцять священиків на чолі з влад. Глібом, Екзархом УГКЦ у Великобританії, відправили Святу Літургію, яку відвідало добірне число вірян з Ноттінгама й Болтона, де брат Покійного – о. Андрій, був парохом 21 рік. Владика під час своєї проповіді згадав трудні й бурхливі часи в історії українців в Англії, – йдеться про патріаршу справу, — в яких Покійний мусив сповняти свої душпастирські обов'язки. У першій лавці пильно слухали його мама покійного Ядвіга та брат Михайло (батько Теофіл помер 1983 року). Інший брат – о. Андрій, правив заупокійну Службу Божу. Після Літургії — поховання на цвинтарі в Ноттінгамі, після чого – тризна в парафіяльній залі. Збірка після тризни принесла £170, які призначено на місцеву церкву.

Отець Володимир Ярослав Хома зараз спочиває у Бозі, Якому він, як священик, віддав життя, а опісля відійшов до Нього по заслужену нагороду Вічного Щастя!

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

о. Євген Небесняк

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ПОХОРОН

З Катехизму УГКЦ

Християнський похорон завжди сповнений надії на воскресіння людини в тілі. Саме тому тіло померлого обкаджують і покроплюють свяченою водою, оточують почестями, урочисто переносять до храму й на цвинтар. Люди, йдучи похоронною процесією, спільною молитвою супроводжують померлого до місця поховання. Надія християн на вічне життя виражається у співі «Вічная пам'ять», що є «пам'яттю» Бога про людину. Перебувати в ній – це перебувати у вічному житті. **(стор. 166)**

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС
CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie fur katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100 Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Verantwortliche: Redaktionskollegium
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0